

Egy hajdanvolt ködlovag nyilvános visszaemlékezései

A 87 esztendő Zórád Ernő mesél, zongorázik és énekel

Valachi Anna NÉPSZAVA

„Én vagyok az utolsó élő Krúdy-figura” – mondja magáról Zórád Ernő, akit a Szindbád írójának leánya, Krúdy Zsuzsa ütött egykor – jelképesen – ködlovaggá. Az irodalmi érdeklődésű hajdani vándorfestőt – noha verseket is írt és minden vágya az volt, hogy könyvillusztrátorként dolgozhasson – a Füles képregényrajzolójaként ismerte meg az ország. A nyolcvanhét esztendő mester nemcsak rajzban és írásban örököltette meg élete fontos helyszíneit és történeteit, hanem Salamon István, a Magyar Rádió irodalmi szerkesztőjének mikrofonja előtt is fölidézte emlékeit. A többórás interjúból most két műsor is készült a Magyar Rádió irodalmi osztálya gondozásában.

Ma 14.05–15 óra között Zórád Ernő a Bartók rádió hallgatóit a Tabán, a 300 éves kártyavár című irodalmi kiránduláson kalauzolja végig, hiszen kívülre már kevesen emlékeznek rá, milyen is volt az 1933-ban lebontott legendás budai városrész, ahol ő maga bohém ifjúsága éveit töltötte. Az utolsó pillanatban örököltette meg a halálra ítélt s a föld színéről eltörölt egykori otthon hangulatát: akvarelljei mindmáig

a „genius loci” elbűvölő művészi dokumentumai.

De miután nemcsak ecsettel, hanem szavakkal is képes érzékeltetni emlékeit a régi Tabánról, a – szerinte nőnemű – „Gellért-aljáról”, s nemcsak személyes emlékei, hanem a közös ihletésű szépirodalmi művek között is gyakorlatlan kalauzol, a rádióműsorban olyan társakkal együtt idézi fel a csillogó operettdíszletre emlékeztető városrész miliójét, mint Ágai Adolf, Bálint György, Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula, Márai Sándor és Szerb Antal.

Holnap – ugyanebben az időpontban – Zórád Ernő magáról mesél. A műsor Molnár Ferencről kölcsönzött címe – Tutisták és nimolisták – az élet szerencselovagjait és örök veszteségeit osztja két kategóriába. Zórád Ernő, monológja tanúsága szerint, ritkán tartózkodott az élet úgynevezett napos oldalán, mégis irigylésre méltó kedéllyel viselte kudarcait.

Világéletében irodalmi művek bűvöletében élt: Burns és Rimbaud, Szép Ernő és Faludy György verseit egyazon mohósággal falta: semmi sem volt tőle idegen, ami költészet, mert a szavak mestereinek képi alkotótársa kívánt lenni. 1947-ben rendezte első önálló kiállítását – ahol Szindbád útítársai cí-

mű képét egy híres műgyűjtő professzor három-ezer forintért vásárolta meg (óriási pénz volt ez akkorig), 1956 után viszont nem kapott több könyvillusztráció-megrendelést.

Kényszerűségből lett képregényrajzoló, s képtelen volt kitörni a világ legnehezebb, de a képzőművészek által finnyásan lenézett műfajból. Nemes bosszút állt tehát a szakmán: titokban megújította, saját képére formálta a képregényt: szolgai végrehajtóból alkotó lett, írói és drámai tehetségét kamatoztatva maga tervezte meg a regénysűrítmények képi megjelenítését és a szövegét is. Csak azt fájlalja, hogy nem a számára fontos művek – köztük a Magyar Pantheon című író- és költőportréi – révén érte el népszerűségét.

Zórád Ernő életmonológja legalább olyan hangulatos, mint a vezetésével tett éteri tabáni séta, mert a hajdan bárzongoristaként is tevékenykedő, sokoldalú művész két emlékezésrészlet között egykori slágereket is játszik és énekel. A réges-régi hangszalagról fölcsendülő dalok, kuplék az immár ugyancsak eltűnt pesti kávéházak, zenés presszók hangulatát idézik fel, amelyben az emlékidézőnek is és a hallgatónak is jól esik megmerítkezni.